

Rådet för strategisk forsknings utkast till teman för strategisk forskning 2024

Vatten för välfärd, säkerhet och fred

Forskningen inom detta tema fokuserar på vatten och vattenresurser som en samhällsfråga på nationell och global nivå. Vatten är en väsentlig del av välfärden, försörjningstryggheten och den hållbara utvecklingen, oavsett om det rör sig om ytvatten, grundvatten, inlandsvatten eller hav. Vattenresurser och vattenvägar är på många sätt avgörande för hur samhällen fungerar. Vatten och vattensystem har också en stark kulturell betydelse och ett stort kulturellt värde. Finland har stor expertis på vattenområdet, vilket ger en solid grund för utveckling av nya vattenrelaterade lösningar. Vatten är en kritisk resurs i världen, och vattenförvaltning orsakar spänningar och till och med konflikter. Klimatförändringen, förlusten av biologisk mångfald och demografin bidrar också till att utmana den internationella vattendiplomatin och vattenpolitiken. Hur kan man främja hållbar vattenförvaltning i situationer där det uppstår konkurrens om vattenresurser? Hur kan man trygga och stärka vattenförsörjningen inför hot som gäller både kvantitet och kvalitet?

Forskningen inom detta tema bygger upp en bred förståelse om och expertis för att trygga vattenförsörjningen och främja en hållbar vattenanvändning i Finland och internationellt. En god och rättvis förvaltning av vattenresurser och vattendrag är en förutsättning för ett välfärdssamhälle. Vatten och vattenresurser utsätts för tryck från olika sektorer, bland annat industri, jordbruk, transport, turism och energi. En stor del av Finlands vattenförbrukning styrs indirekt utanför landets gränser. En fler- och tvärvetenskaplig infallsvinkel är nödvändig för att på ett systemiskt sätt ta itu med de ekologiska, sociala, ekonomiska, kulturella och tekniska frågor som rör vattensäkerheten. Enskilda forskningsprojekt kan behandla frågor på nationell nivå eller i ett transnationellt sammanhang. Forskningen inom detta tema kan inriktas på frågor som ansvarsfull förvaltning av vattenresurser, -infrastruktur eller -ekosystem, eller på att stärka vattendiplomatin och förebygga vattenrelaterade kriser och konflikter. Vattenteknologi och digitalisering kan bidra till att skapa nya möjligheter inom vattensäkerhet, vattenförvaltning, försörjning och affärsverksamhet samt stödja biologisk mångfald och koldioxidneutral vattenanvändning.

Forskningen inom temat bör stärka förmågan att fatta långsiktiga beslut och förutse utmaningar och möjligheter i samband med vattenförvaltning och vattenförsörjning. Öppenhet och delaktighet i beslutsfattandet, liksom generationsöverskridande tillvägagångssätt, är avgörande för god vattenförvaltning.